

Handledning för emaljering .

Detta är en komprimerad handledning för emaljering på koppar med blyfri opak emalj och med öppen låga.

Material som behövs är med i bilden och ingår i startsetet och där tillkommer en brännare, en pincett eller tång, rengöringmedel för kopparplåten och kopparplåt eller färdiga koppardetaljer och kanske en håltagare.

Innehåller emaljfärgerna klar för koppar, vit lämplig för koppar, Mistletoe grön, Sjöskum, Pumpkin, Chamois, svart och verktygen emaljsil 40 mesh, emaljlim, stöd i rostfritt, penselset storlek 2, 4 och flat, treben med nät.

Komplettera med kopparplåt, antingen för att såga ut din egen form eller använd färdiga former. Plåten bör vara 0,8 till 1 mm tjock. Det blir mindre risk att plåten böjer sig. Nästan alla färdigskurna former vi har är 1 mm. Kopparplåten har vi i olika tjocklekar.

Skall du ha ett hål i smycket gör du det nu. Finast hål blir det om du använder ett hålverktyg eller en håltång. Att borra hålet är svårare att få snyggt.

För att lyckas med emaljeringen måste kopparföremålet var väl rengjort. Rengör helst med alkohol som finns att köpa i färghandel. Som alternativ kan man använda helst ofärgat diskmedel och en skrubbsvamp typ Scotchbrite utan tvål i. Den bruna tunna är en bra variant. När kopparn är rengjord och man doppat den i vatten skall vattnet inte bilda polar utan flyta ut jämt över ytan. Då finns det inget fett kvar.

Lägg din kopparbit på t.ex en kork från en flaska för att lyfta den lite från bordet. Det blir lättare att sedan få tag i kaneterna för att flytta den. Har du ett papper under som du gett ett veck på mitten så är det enklare att hälla tillbaka emalj som du vill spara. Byt papper för varje färg.

För att få emaljpulvret att fästa så nära kanten som möjligt (emaljen kommer att krypa in en aning på grund av att glaset drar ihop sig) lägger du med en pensel ett tunt skikt med emaljlim längs kanten. Fortsätt att mycket tunt pensla resten av kopparytan.

Även opaka (ogenomskinliga) färger kan påverkas av kopparmetallen under bränning så det är en bra idé att lägga ett första lager av klar eller vit emalj. I setet ovan är det med klar och vit emalj som är lämplig just för koppar.

©Rolf Friberg

forts. emaljering på koppar

Tag emaljsilen och fyll i klar eller vit emalj. Mängden skall alltid fylla hela botten och gärna gå upp åtminstone en tredjedel i silen. Detta för att emaljen skall komma ut så jämt som möjligt över ytan man pudrar. Pudra så att silen släpper emalj även utanför kanten på kopparn för att du skall få ett jämt lager ända ut i kanten. Håll silen högt över föremålet, 20 cm, då sprider sig pulvret jämnare och du slipper berg och dalar. Dra lite med nageln på det vridna handtaget istället för att picka på silen.

Nu kan man bränna den sidan först och fortsätta med andra sidan i en andra bränning. Men man kan ofta förenkla och bränna båda sidorna samtidigt. Åtminstone grundemaljerna.

När första sidan är torr så att emaljpulvret sitter kvar vänd på kopparn och håll den i kanten mellan fingrarna. Pensla på emaljlim i kanten. Nu kan du avstå lim i mitten. Du håller den i handen för att inte få lim på underlaget. Lägg ett nytt papper under korken och lägg försiktigt smycket på korken och pudra på grundemaljen. Tag ett spetsigt föremål (en rund tandpetare) och gör rent hålet från emalj.

Man skall undvika att lägga smycket i stödet och pudra på emalj. Den emalj som lägger sig på stödet kommer att brännas fast och kanske också bränna fast smycket. Kvarbliven emalj kommer vid nästa bränning bli mjuk och kunna bränna fast nästa projekt.

När du är klar lägg smycket i stödet. Kontrollera att det ligger horisontellt. När emaljen blir mjuk under bränningen kan den annars "rinna".

Ställ stödet på det trebenta brännställets nät. Placera det inte mitt på nätet. Ställ det istället långt ut på ena kanten av nätet så att du lättare kan rikta lågan underifrån upp emaljsmycket. (Extra när finns att köpa) Du skall värma underifrån.

Nu bränner du emaljen. Använder du butanbrännare så får den inte vara för klen, då blir det svårt att få upp temperaturen. Om du använder butanbrännare håll lågan 6 - 10 cm från smycket. Emaljen genomgår några stadier. När den blir het så blir glasemaljen lite kornig och man brukar kalla det för att man nått sockerstadiet. Vid fortsatt värmning börjar glaset smälta ut lite ojämt och det kallar man apelsinstadiet. Emaljen blir lite bucklig och vid ännu högre temperatur jämnas emaljen ut och hela ytan blir slätare och blank. Då är du klar. Överbränn inte. Dels kan vissa färger mörkna, dels kan kopparn tränga upp genom emaljen och missfärga. Låt smycket svalna.

När du kan ta i det, slipa gärna kopparkanten ren från den svarta oxiden som bildats. Den kan annars lossna och bitar kan hoppa upp på emaljen och ge svarta prickar. (Slipa gärna med Alundumsten, artikel TB7. Den används även att slipa bort emalj vid andra tillfällen.) Bestäm vilket som skall bli framsidan. Lägg smycket på korken med ett nytt papper under. och pudra på de emaljfärger du valt ut. Byt papper till varje färg. Då kan du hälla tillbaka den överblivna emaljen i sin burk. Bränn sedan på samma sätt som tidigare. Vi har räknat med att du behåller baksidan med endast sin klara emalj. Annars kan du lägga en färg eller svart och bränna det i en separat bränning. Gör det innan du bränner framsidan.

Om du vill få mer djup i emaljen kan du pudra ett nytt lager med klar emalj över dina brända färger och bränna igen.

Emaljering är ett stort ämne och detta är inte en komplett handledning för alla varianter av emaljering man kan använda. Men vi hoppas att du kommer igång och får fina resultat !

